

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย (Research Design)

การวิจัยเชิงพรรณนา ณ จุดเวลาใดเวลาหนึ่ง (Cross-sectional Descriptive Study)

ระเบียบวิธีวิจัย (Research Methodology)

ประชากร

ประชากรเป้าหมาย (Target Population) ⁽⁶²⁾ ประชาชนที่มีบัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้า (บัตรทอง) อาศัยอยู่ในจังหวัดสระบุรี

ประชากรที่ศึกษา (Study Population) คือประชาชนที่มีบัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้าจังหวัดสระบุรีในเครือข่ายบริการของโรงพยาบาลสระบุรีทั้งหมด (ยกเว้น PCU 1 ที่เป็นที่ตั้งของโรงพยาบาลสระบุรี) ที่ไม่ไปรับบริการที่ PCU ใกล้บ้านก่อน แต่มารับบริการโดยตรงที่โรงพยาบาลสระบุรี

ตัวอย่าง (Sample) ประชาชนจาก PCU ทั้ง 6 แห่ง (ยกเว้น PCU1) ที่อยู่ในเครือข่ายโรงพยาบาลสระบุรีที่มารับการรักษาที่แผนกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลสระบุรีโดยตรงไม่ผ่าน PCU ที่ระบุในบัตรลำดับที่ 1 ก่อน จำนวน 500 คน

เทคนิคในการสุ่มตัวอย่าง (Sampling Technique) ^(62,63)

คือประชาชนที่มารับบริการ 30 บาทของโรงพยาบาลสระบุรีทุกคน ดังนี้

ขั้นที่ 1 แบ่งผู้รับบริการเป็น 2 กลุ่มคือ 1) กลุ่มที่ Bypassed มาจาก PCU 2-7 2) กลุ่มที่ refer, มาตามขั้นตอน (ไม่นำมาคิด)

ขั้นที่ 2 เลือกเฉพาะผู้รับบริการที่ Bypassed มาที่โรงพยาบาลสระบุรีโดยตรง ที่แยกตรวจตามแผนกสูติกรรม ศัลยกรรม อายุรกรรม กุมารเวชกรรม และ อุบัติเหตุ เนื่องจากผู้รับบริการแต่ละแผนกมีจำนวนผู้ป่วยแตกต่างกันในแต่ละวัน อีกทั้งการมาโรงพยาบาลของผู้ป่วยแตกต่างกัน จึงมีการสุ่มตัวอย่างโดยใช้หลักความน่าจะเป็น (Probability samples) ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systematic sampling) ⁽³⁷⁾ จนครบตัวอย่างทั้งสิ้น 500 คน

หน่วยการสุ่ม (Sampling Unit) หมายถึง ผู้รับบริการบัตร 30 บาท

หน่วยการศึกษา (Study Unit) หมายถึง ผู้รับบริการบัตร 30 บาทที่มารับการ

รักษา ที่โรงพยาบาลสระบุรีทุกคนที่ Bypassed มาจาก PCU 2-7 ในเครือข่ายโรงพยาบาลสระบุรี

การคำนวณขนาดตัวอย่าง (Sample size) คำนวณขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตร^(62 63)

$$n = \frac{Z^2 pq}{d^2}$$

n = จำนวนตัวอย่าง

Z = ค่า Z จากตารางเมื่อ α .05 มีค่าเท่ากับ 1.96

d = ความคาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง กำหนดให้เท่ากับ 0.05

เนื่องจากยังไม่เคยมีการศึกษาถึงผู้รับบริการในโครงการประกันสุขภาพถ้วนหน้ามาก่อนจึงใช้อัตราความพึงพอใจในการรับบริการในโครงการบัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้ามาเป็นข้อมูลในการคำนวณขนาดตัวอย่างโดยกำหนดให้เท่ากับ 0.5 ดังนั้น

$$p = 0.5$$

$$q = (1 - p)$$

$$n = \frac{(1.96)^2 (0.5)(0.5)}{(0.05)(0.05)}$$

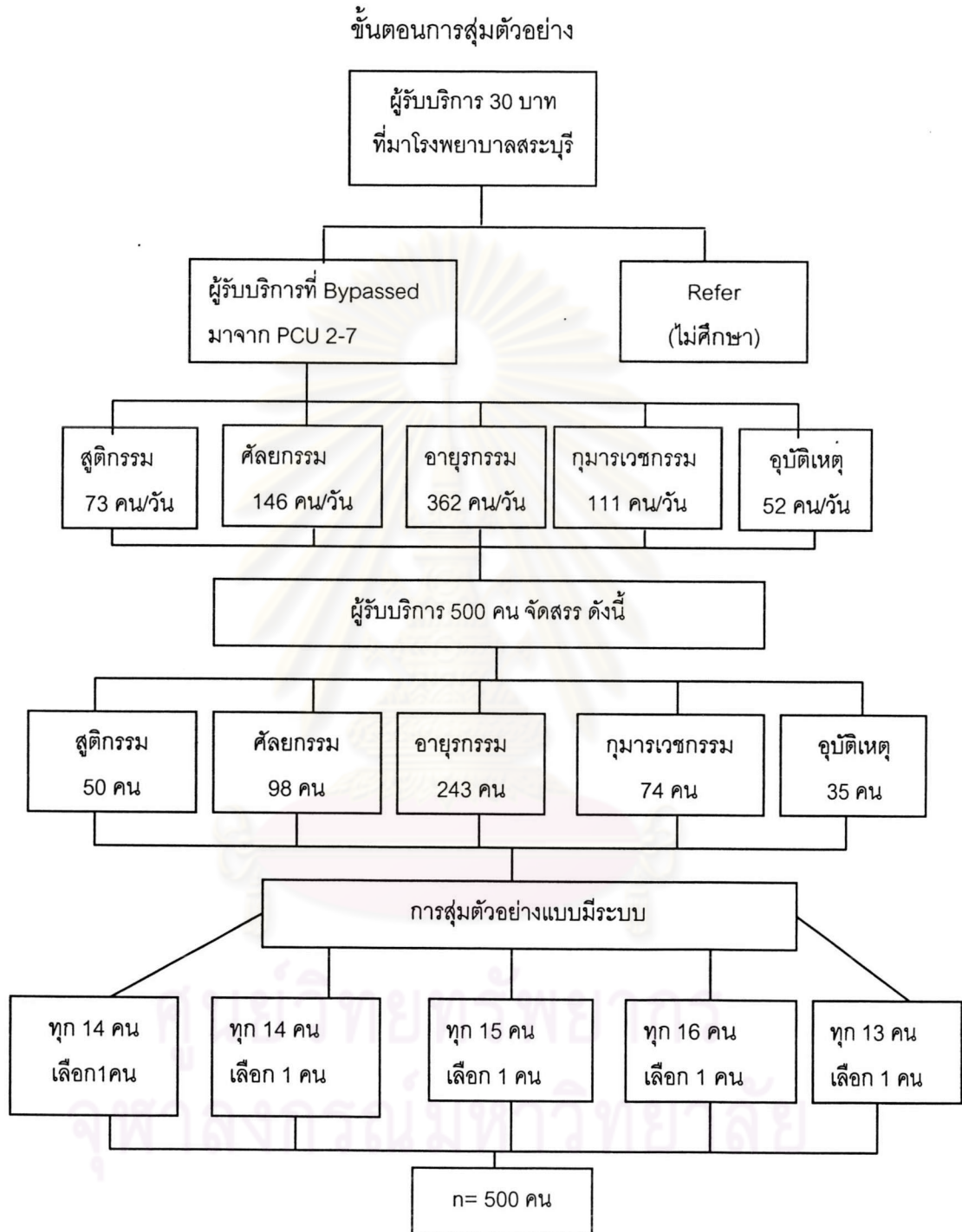
$$= 384.16$$

เนื่องจากมีจำนวนผู้รับบริการที่มาโรงพยาบาลสระบุรีโดยตรง(ไม่มีใบ refer)ตั้งแต่เดือนมกราคม ถึงมีนาคม 2546 โดยตรงเฉลี่ยรายวันแยกตามแผนกดังนี้ ตารางที่ 3.1 จำนวนผู้รับบริการที่มาโรงพยาบาลสระบุรีโดยตรงตั้งแต่เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2546 โดยตรงเฉลี่ยรายวันแยกตามแผนกดังนี้

จำนวน/แผนก	สูติกรรม	ศัลยกรรม	อายุรกรรม	กุมารเวชกรรม	อุบัติเหตุ
ผู้รับบริการที่มาโดยตรง(ราย/วัน)	73	146	362	111	52

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกจำนวนตัวอย่างจากผู้รับบริการที่มาบริการโรงพยาบาลสระบุรีโดยตรงตามลักษณะแผนกที่มาบริการที่โรงพยาบาลสระบุรี จำนวน 500 คน เพราะฉะนั้นผู้ที่เข้าร่วมโครงการศึกษาจึงมาจากผู้รับบริการ อายุตั้งแต่แรกเกิด เป็นต้นไป ถ้าเป็นเด็กที่ไม่สามารถตอบแบบสัมภาษณ์ได้ ให้ผู้ปกครองเป็นผู้ตอบแบบสัมภาษณ์แทน โดยจัดสรรจำนวนตัวอย่างตามสัดส่วนของผู้รับบริการที่มาตามแผนก เพื่อให้ได้ตัวอย่างที่ศึกษามีความหลากหลาย ในแต่ละวันที่ซึ่งมีเวลาเก็บประมาณ 4 สัปดาห์ หรือ 30 วันทำการ (ดังแผนภูมิที่ 3.1)

แผนภูมิที่ 3.1 ขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง (62 63)



การสังเกตและการวัด (Observation & Measurement) ⁽⁶²⁻⁶³⁾

ตัวแปรอิสระ

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ที่อยู่ และสถานที่ทำงาน
2. การบริการของ PCU 2-7 ได้แก่ บุคลากร การเข้าถึงบริการสะดวก การรับข้อมูลข่าวสารและระยะเวลาเดินทาง

ตัวแปรตาม

การมารับบริการโดยตรงที่โรงพยาบาลสระบุรีโดยตรงโดยไม่ผ่าน PCU เครือข่ายของโรงพยาบาลสระบุรี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ⁽⁶⁴⁾

การศึกษาเชิงพรรณนาโดยใช้แบบสัมภาษณ์ข้อเท็จจริงและความคิดเห็นของประชาชนที่มารับบริการ 30 บาทรักษาทุกโรคโรงพยาบาลสระบุรี ภายใต้นโยบายประกันสุขภาพถ้วนหน้า

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เป็นลักษณะคำถามแบบสำรวจรายการ (Check list) และเติมข้อความ จำนวน 13 ข้อ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการมาใช้บริการสุขภาพ เป็นลักษณะคำถามแบบสำรวจรายการ (Check list) และเติมข้อความ จำนวน 28 ข้อ

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจต่อการใช้บริการสุขภาพที่โรงพยาบาลสระบุรี เป็นลักษณะคำถามแบบให้เลือกตอบชนิดมาตราวัดแบบ Likert Scale จำนวน 15 ข้อ โดยแบ่งระดับคะแนนเป็น 5 ระดับ ได้แก่

- | | |
|---|-----------------------|
| 5 | หมายถึงพอใจมากที่สุด |
| 4 | หมายถึงพอใจมาก |
| 3 | หมายถึงพอใจปานกลาง |
| 2 | หมายถึงพอใจน้อย |
| 1 | หมายถึงพอใจน้อยที่สุด |

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

การตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสัมภาษณ์

1. ความสมบูรณ์ถูกต้องของเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน นำความน่าเชื่อถือโดยนำแบบสัมภาษณ์ ไปทดสอบ จำนวน 30 ชุด ณ โรงพยาบาลเสาไห้ อำเภอเสาไห้ จังหวัดสระบุรี ที่มีลักษณะประชากรที่คล้ายกัน และนำมาแก้ไขข้อบกพร่องก่อนนำไปใช้จริง
2. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสัมภาษณ์ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ด้วยโปรแกรม SPSS for windows

ค่าความเชื่อมั่นส่วนที่ 3 ความพึงพอใจต่อการใช้บริการสุขภาพที่โรงพยาบาลสระบุรี จำนวน 15 ข้อ ในภาพรวมเท่ากับ .9078

การเก็บข้อมูล (Data Collection)

1. เตรียมเครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์
2. ติดต่อคณะกรรมการประสานงาน PCU โดยนำเรื่องเข้าที่ประชุมและชี้แจงรายละเอียดและประสานงานผ่านเลขานุการ PCU เตรียมผู้ช่วยเก็บข้อมูล โดยการเชิญประชุมชี้แจงรายละเอียดของการเก็บข้อมูลแก่ผู้ร่วมทีมเก็บข้อมูลซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่อาสาสมัครโรงพยาบาลสระบุรี
3. เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ โดยทีมผู้ช่วยที่ผ่านการอธิบายรายละเอียดแล้วสัมภาษณ์ผู้มารับบริการ 30 บาทที่แผนกผู้ป่วยนอกที่ Bypassed โดยตรงที่โรงพยาบาลสระบุรี โดยไม่ผ่าน PCU 2-7 ทุกคนจนครบ 500 คนโดยจะเก็บข้อมูลหลังจากที่รับบริการเสร็จเรียบร้อยแล้ว
4. สร้างคู่มือลงรหัส
5. บันทึกข้อมูล ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และเตรียมการวิเคราะห์ผล โดยโปรแกรม SPSS for windows

การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis) ⁽⁶⁵⁾

แปลงข้อมูลเป็นรหัสตามคู่มือลงรหัส สร้างแฟ้มข้อมูล และบันทึกข้อมูลลงแฟ้ม ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 แสดงการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์	ชนิดของข้อมูล	วิธีการวิเคราะห์
1. สถิติเชิงพรรณนา ลักษณะของประชากร -อายุ รายได้ ระยะเวลา,ระยะทาง -อาชีพ สถานภาพ การศึกษา ที่อยู่ สถานที่ทำงาน การเข้าถึงด้านบริการสะดวก คุณภาพบริการ -ปัญหาและข้อเสนอแนะ	เชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ เชิงคุณภาพ	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ความถี่ ร้อยละ สรุปผลเพื่อประกอบ การอภิปราย
2. สถิติเชิงอนุมาน ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนรวม ของความพึงพอใจการใช้บริการกับปัจจัยส่วนบุคคล	เชิงปริมาณ 2 กลุ่ม เชิงปริมาณ >2 กลุ่ม	Mann-Whitney U test Kruskal Wallis test